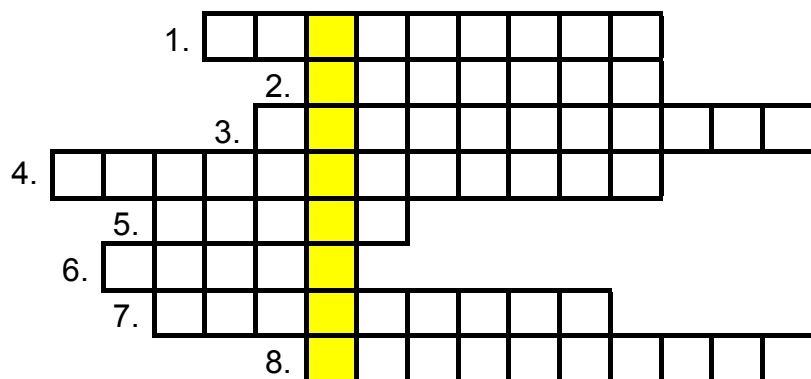


## KRZYŻÓWKA Z HASŁEM



1. Planeta najbliższej słońca.
2. Wykres słupkowy, ułożony chronologicznie.
3. Nazwisko ostatniego króla Polski .
4. Najstarszy uniwersytet w kraju.
5. Zamek dawnych królów Polski w Krakowie.
6. Miejsce kaźni polskich oficerów na terenie ZSRR.
7. Marszałek niepodległej Polski 1918 roku.
8. Używasz go zwłaszcza do pracochłonnych obliczeń.

**Redaktorzy naczelni:** Emilia Mroczkowska kl. IIa, Weronika Kamila Kaszak kl. IIa  
**Skład techniczny:** mgr Zdzisław Koniecko  
**Opiekun:** mgr Elżbieta Jurska  
**Adres:** Radziłów, ul. Sportowa 1, tel. 086 273 64 80, <http://radzilow.net>



Nr 10 (104) IV 2010

Miesięcznik Gimnazjum w Radziłowie

### ŁĄCZYMY SIĘ W BÓLU ...



Dzień 10 kwietnia 2010 r. na zawsze wpisze się jako jedna z czarnych kart w historii Polski. To właśnie wtedy, w sobotę wyleciał z Warszawy do Smoleńska samolot prezydencki Tupolew 154-M. Leciała nim na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej nie tylko para prezydencka, ale i też 94 innych niezwykle ważnych osobistości zarówno dla naszego państwa, jak i dla nas. O godzinie 8:56 czasu polskiego dotarła do nas straszliwa wiadomość: „Rozbił się samolot prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Wszyscy pasażerowie zginęli...”. Stała się tragedia, o jakiej nikt z nas nie nawet pomyślał. Każdy też sobie zadaje pytania: Dlaczego doszło do takiej tragedii? Czy można tego było uniknąć? Cały świat składa wyrazy współczucia Polsce. Czasem wystarczy jedna minuta, sekunda, by tak wiele w życiu się zmieniło... Każdy z nas jako Polak powinien uczcić pamięć tych jakże wielkich osób, zastanowić się w ciszy nad tym zdarzeniem i wspomnieć tych, którzy tak szybko od nas odeszli.



WKK



UNIA EUROPEJSKA  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY



## OKIEM ABSOLWENTA

### Szczególnie tęsknię za swoją klasą i wychowawcą

Z Rafałem Chrostowskim - ubiegłorocznym absolwentem naszego gimnazjum o tęsknocie, nowej szkole oraz planach na przyszłość rozmawia Paulina Przestrzelska.

**Paulina Przestrzelska:** Jakie lekcje wspominasz najmilej i najczęściej?

**Rafał Chrostowski:** Wszystkie lekcje, jakie były w gimnazjum, wspominam bardzo miło, mimo iż często kosztowały mnie bardzo dużo nerwów i zdrowia. Obecnie zarówno język polski, matematyka, j. niemiecki jak i fizyka kojarzą mi się wyłącznie pozytywnie. Jednak, gdybym miał wybrać tę NAJ..., to byłaby to religia z panią Dorotą Antosiewicz. Na tych zajęciach bardzo podobały mi się niezwykle interesujące dialogi, dzięki którym dużo dowiedziałem się o różnych sprawach oraz z wielką chęcią chodziłem na religię.



**P.P.:** Tęsknisz za tymi zajęciami, nauczycielami, znajomymi i chwilami spędzonymi w Gimnazjum?

**R.Ch.:** Tak. Szczególnie tęsknię za swoją klasą i wychowawcą. Bardzo brakuje mi obecnie momentów wspólnie spędzonych. W naszej klasie czuć było więź, która wytworzyła się między nami przez te parę lat. Świetnie się rozumieliśmy i doskonale czuliśmy w swoim towarzystwie. Zawsze mogłem liczyć na kolegów i koleżanki z klasy, co było też widać na korytarzu. Obecnie nie jest już tak różowo i powoli dochodzę do wniosku, że to już nigdy nie wróci. Brakuje mi również wszystkich nauczycieli i znajomych z gimnazjum, jak również zajęć gazetki szkolnej, koła sportowego i wszystkich innych kół zainteresowań.

**P.P.:** Co czułeś, będąc na sali gimnastycznej po raz ostatni jako uczeń Gimnazjum w Radziłowie?

**R.Ch.:** Czułem wielki smutek i żal. Byłem świadomy tego, że jest to już koniec czegoś fantastycznego, że to, co było, już nie wróci. Wiedziałem, że już nigdy nie doświadczę życia codziennego w gimnazjum, które dawało mi tak wiele radości. Jednakże czułem także ciekawość tego, co będzie dalej, jak będzie wyglądało moje dalsze życie w zupełnie innym środowisku.

**P.P.:** Którą szkołę wybrałeś na kolejne lata swojej edukacji?

**R.Ch.:** Wybrałem II Liceum Ogólnokształcące w Łomży.

**P.P.:** Dlaczego akurat II LO? Czym kierowałeś się przy wyborze szkoły średniej?

**R.Ch.:** Głównie kierowałem się opiniami znajomych, jak też i poziomem szkoły. Chciałem uczyć się w liceum w Łomży, a że II cieszyło się najlepszą opinią, taki był

## KOCHANI TRZECIOKLASIŚCI

Egzaminy próbne macie już dawno za sobą. Za kilka dni czeka Was ten, na którego myśl zaczynacie się denerwować. Mowa tu o egzaminie gimnazjalnym, który zadecyduje, do jakiej szkoły pójdziecie. Brzmi może nieco przerażająco, ale nie martwcie się! Każdy przez to przechodził (lub będzie musiał to zrobić) i zapewniamy, że to przeżyjecie;) Podejdźcie do tego „na luzie”. Jesteśmy przekonani, że sobie poradzicie. Zawsze możecie się pocieszyć, że nas- młodszych uczniów też to czeka.

Życzymy Wam powodzenia! Pamiętajcie, że trzymamy za Was kciuki, a dzisiejszy wpis kończymy znanym powiedzeniem: połamania długopisów!

*Emilia*

\* \* \*

Wiosna to piękna Pani

w sukience w kolorowe kwiaty.

Ma uśmiech cudowny i koszyk bogaty.

We wszystkim podobna do wiejskiej dziewczyny,

oczy niebieskie, włos długi, usta jak maliny.

Przychodzi nagle, zmienia świat wokoło,

i dzięki niej wszystkim jest wesoło.:)

*Małgorzata*

## ZE SPORTU



### II Mistrzostwa LZS w Tenisie Stołowym

13 marca br. w Gimnazjum w Rajgrodzie do rywalizacji o prymat w powiecie przystąpiło 101 zawodniczek i zawodników z czterech gmin naszego powiatu (Rajgród, Radziłów, miasto Grajewo, gmina Grajewo). Naszą szkołę reprezentowało w sumie jedenastu zawodników, z czego aż **siedmiu** z nich uplasowało się **w miejscach 1-3**. Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!



### Dziewczęta w formie

W Supraślu 13 marca odbyły się Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików w Biegach Przelajowych. Wzięły w nim udział dwie uczennice z naszego gimnazjum: Eliza Grzymała i Bogumiła Dąbrowska. **Bogusia zajęła 15 miejsce, natomiast Eliza otarła się o podium ostatecznie plasując się na miejscu IV**. Obie zawodniczki rozpoczęły systematyczne treningi już od lutego br. w LLKS „Prefbet Śniadowo”. Klub ten w ww. zawodach zajął I miejsce na 15 startujących zespołów.



### Aerobik rekreacyjny dziewcząt

W sobotę 20 marca w Suchowoli odbyły się Mistrzostwa Województwa Podlaskiego w Aerobiku Rekreacyjnym. Dziewczęta przygotowywały się do nich w sumie pięć miesięcy. Zajęły 16 miejsce na 19 startujących drużyn i biorąc pod uwagę rangę zawodów oraz niewielkie doświadczenie w tej dyscyplinie, jest to na pewno dobry wynik.



### Tenisowy Memoriał w Olecku

27 marca 2010 r. w Olecku rozegrany został III Memoriał Tenisa Stołowego. W zawodach wystartowali zawodnicy i zawodniczki z Litwy, Olecka, Suraza, Lidzbarka Warmińskiego, Grajewa oraz innych miejscowości. Najlepszy wynik osiągnęła Magda Przestrzelska, która po zaciętych pojedynkach dotarła do miejsca siódmego.



### Zawody szachowe

Nasi uczniowie zadebiutowali w zawodach szachowych w Danówku. Indywidualne Mistrzostwa LZS Województwa Podlaskiego zgromadziły rzeszę najlepszych zawodników m.in. z Łomży, Szczuczyna i Grajewa. Weronika Kaszak i Hubert Malinowski wygrali po trzy partie szachowe i zabrakło im niewiele do punktowanego, szóstego miejsca.

*Weronika Kamila Kaszak*

mój wybór. Poza tym uczy się tam mój brat, co dodatkowo utwierdziło mnie w mojej decyzji.

**P.P.:** Jak się czułeś po raz pierwszy przekraczając mury nowej szkoły, a jak jest teraz?

**R.Ch.:** Czuję się bardzo nieswojo, zupełnie inaczej niż w gimnazjum, gdzie byłem „u siebie”. Wokół była masa nieznanymi twarzami i miejscami. Byłem także bardzo ciekawy swojej nowej klasy oraz tego, jak to wszystko będzie teraz wyglądać. Obecnie, gdy poznałem już nauczycieli, wielu znajomych i zwyczajnie panujące w II LO, czuję się już dużo pewniej. Powoli to wszystko staje się dla mnie rutyną, chociaż ciągle spotyka mnie coś nowego i zaskakującego.

**P.P.:** Czego brakuje Ci w liceum?

**R.Ch.:** Jak już wspominałem, najbardziej brakuje mi ludzi z gimnazjum. Jednakże tęsknię także za klimatem tam panującym, swojego rodzaju swojskością. W szkole w Radziłowie znałem wszystkich, wiedziałem, skąd są i czego się mogą po nich spodziewać. Tu jest zupełnie inaczej. Mimo iż kojarzę już większość twarzy, to dużo o nich nie wiem. Tutaj ciągle zdarza mi się zobaczyć kogoś i pomyśleć: „Kto to jest?”

**P.P.:** Czy już wiesz, co będziesz robił w przyszłości? Na jakie pójdziesz studia?

**R.Ch.:** Po skończeniu liceum chciałbym studiować kierunki związane z handlem międzynarodowym. Jak na obecną chwilę jest to najkonkretniejszy pomysł, jaki mam na przyszłość. Na razie jestem na etapie wyboru tzw. treści rozszerzonych. Zdecydowałem się na matematykę i geografę, ponieważ dobrze dogaduję się z nauczycielami tych przedmiotów. Idą mi one bardzo dobrze, szczególnie geografia, z której oceny, o dziwo, mam lepsze niż w gimnazjum!

**P.P.:** Jako absolwent Gimnazjum masz większe doświadczenie od nas. Czy masz w związku z tym jakieś rady dla gimnazjalistów?

**R.Ch.:** Nie będę Wam mówił, żebyście się uczyli, bo sam wiem, że jeżeli ktoś by mi tak rok temu powiedział, to bym go wyśmiał. Jednakże taka jest prawda, że im więcej teraz będziecie się uczyć, tym później będziecie lżej. Radzę Wam także, żebyście chodzili na zajęcia dodatkowe. Ja jestem tego najlepszym przykładem, że to się opłaca. Dzięki temu, że chodziłem 3 lata na koło z geografii, teraz stosunkowo małym nakładem pracy mam dobre wyniki. No i na koniec doradzę Wam, abyście szanowali swoich nauczycieli oraz korzystali z ich wiedzy, ponieważ są to prawdziwi profesjonalści w swoim fachu. Teraz jestem tego pewien.

**P.P.:** Życzę Ci, aby spełniły się Twoje marzenia i plany oraz dziękuję za udzielenie mi wywiadu.

**R.Ch.:** Również dziękuję. Korzystając z okazji, pozdrawiam wszystkich nauczycieli oraz znajomych z Gimnazjum, szczególnie swoją byłą klasę i wychowawcę pana Kazimierza Dobrzyckiego.

Historia>> Szkoła w Radziłowie istniała już od dawna.

## Spojrzenie w przeszłość

W latach 1868 – 1914 w Radziłowie istniała już jednoklasowa szkoła. Oczywiście w niczym nie przypominała tej dzisiejszej. Uczyli w niej między innymi: Aleksander Jacobi, Feliks Wierzbowski, Wincenty Goryszewski, Adam Gajewski i inni.

Na całym Mazowszu przy wszystkich parafiach istniały szkoły. Mieściły się one przeważnie w prywatnych domach. Nauczyciela mianował i uposażał proboszcz, a umowę zawierano z reguły 29 czerwca ( św. Piotra i św. Pawła). Na uposażenie nauczyciela składały się zazwyczaj dziesięciny z określonych wsi oraz z części opłat wnoszonych przez parafian. Uczniowie szkół zapewne pochodzili przede wszystkim z obrębu parafii.

### Szkoła za ruble

W 1881 roku na utrzymanie szkoły w Radziłowie wydano 241 rubli. Większość pieniędzy pochodziła ze składek mieszkańców. Przed II wojną światową istniała w Radziłowie VII-klasowa szkoła powszechna III stopnia. Pracowało tam 10 nauczycieli. Budynek szkoły był skromny, bo mieścił zaledwie dwie sale lekcyjne oraz mieszkanie dla kierownika szkoły. Znajdował się na rogu obecnej ulicy Mickiewicza. Reszta potrzebnych izb lekcyjnych była wynajmowana w prywatnych mieszkaniach. Warunki lokalowe były złe, gdyż prawie wszystkie wynajęte sale nie odpowiadały wymaganym standardom. Jednakże jak na ówczesne czasy szkoła była dosyć dobrze wyposażona w potrzebny sprzęt. Posiadała między innymi 7 maszyn do szycia. Według opinii publicznej jednym z najbardziej energicznych kierowników szkoły w okresie międzywojennym był pan Maksym Jonkajtys. Przed II wojną światową istniały też w Radziłowie dwie szkoły żydowskie, były to szkoły religijne.

### Szkolne oblicze wojny

Hitlerowskie władze okupacyjne nie pozwalały na otwieranie szkół. W związku z tym nauczyciele we współpracy z rodzicami organizowali na własną rękę tajne nauczanie w formie kompletów i indywidualnej nauki. W gminie Radziłów na tajnych kompletach naukę pobierało w różnych okresach kilkudziesięciu uczniów. Uczyli zaś między innymi: Anna Chrapowiczowa, Gabriel Chrapowicz i Aleksandra Sztenglowa we wsi Rydzewo – Pieniążek, Irena Kuczeńska, Stefania Szymanowicz i Waclaw Szymanowicz we wsi Kramarzewo, Jan Rutkowski w Radziłowie.

### Stajnia w klasie

Władze okupacyjne nie tolerowały nauczania dzieci polskich. Żandarmeria często zaglądała do domów, gdzie spodziewała się spotkać nauczyciela przy pracy. Zajęcia lekcyjne musiały być często przerywane. Przerywano naukę, gdy przeprowadzano aresztowania oraz gdy przebywała w okolicy żandarmeria. Budynek szkolny, w którym przed wojną uczyły się dzieci, Niemcy przenieśli na inne miejsce i użytkowali prawdopodobnie jako stajnię dla koni. Akta szkolne, pomoce naukowe i inny inwentarz zostały zupełnie zniszczone przez Niemców. Przez cały czas trwały rewizje, aresztowania i egzekucje. W maju 1943r. aresztowano Leokadię Makokońską z Radziłowa i Henryka Wiśniewskiego ze Słucza. Zwolniono ich po paru miesiącach. W 1944r. zginął Hieronim Ławnicki – nauczyciel z Radziłowa, Władysław Sypniewski – kierownik szkoły w Słuczu, Jan Rutkowski n-l tajnego nauczania w Okrasicie

(Artykuł powstał na podstawie broszury D. Tyl „ Radziłów dawniej i dziś”, Radziłów 1993, W. Jemielity „ Szkolnictwo w Guberni Łomżyńskiej”, Warszawa 1994)

Marta Kadyszewska i Atleta Dąbrowska

## LUDZIE Z PASJĄ ...

W rubryce „Ludzie z pasją: pisano już na temat osób, które grają na instrumentach. Dzisiaj przedstawimy kolejną z nich, która mimo młodego wieku osiągnęła już wiele sukcesów w tej dziedzinie. Skromny Marcin Malinowski z klasy Ib miał okazję uczestniczyć w tegorocznym konkursie Chopinowskim. Opowie o tym naszej redaktorce Emilii Mroczkowskiej.

**Redaktorka:** Słyszałam, że na akordeonie grasz już od dawna. To prawda?

**Marcin:** Zgadza się. Gram od sześciu lat.

**Redaktorka:** Twój starszy brat również pasjonuje się muzyką. On zachęcił Ciebie do nauki w szkole muzycznej?

**Marcin:** W małym stopniu zapewne tak, ale raczej była to moja samodzielna decyzja.

**Redaktorka:** Nie żałujesz, że podjąłeś się takiego wyzwania? Trudna jest nauka gry na instrumencie?

**Marcin:** Nauka jest trudna, męcząca i zabiera dużo czasu, ale daje satysfakcję. Kiedyś na pewno przyda mi się umiejętność gry na instrumencie. Planuję skończyć szkołę muzyczną I stopnia. Nie mam pojęcia, czy przyszlą karierę powiążę z muzyką.

**Redaktorka:** Mówimy o przyszłości, a lepiej pochwal się swoimi obecnymi sukcesami.

**Marcin:** Byłem kilka razy na konkursach „praktycznych”, podczas których była oceniana gra. Konkurs o Chopinie, w którym uczestniczyłem niedawno, miał charakter teoretyczny.

**Redaktorka:** Udało Ci się zdobyć tam jakieś nagrodzone miejsca?

**Marcin:** Zazwyczaj były to wyróżnienia, chociaż raz otrzymałem III miejsce.

**Redaktorka:** Wow, jesteśmy pod wielkim wrażeniem. Życzymy Ci więcej sukcesów w dziedzinie muzycznej. Dzięki za wywiad!

**Marcin:** Dziękuję



## Szczęśliwy Kupon

Teraz Tobie się nie udało!

SPRÓBUJ NASTĘPNYM RAZEM.